

پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش

دوره ۱۳، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰

ص ص : ۱۲۳ - ۱۰۵

مدل‌یابی الگوی توسعه ارزش‌های اخلاقی فضیلت‌گرا در ورزش قهرمانی ایران براساس ارزش‌های اخلاقی گفتمانی و نتیجه‌گرایی

مرجان امیری مقدم^۱ - بهرام قدیمی*^۲ - زهرا علیپور درویشی^۳

۱. دانشجوی دکترا، گروه جامعه‌شناسی ورزش، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. ۲. دانشیار، گروه جامعه‌شناسی ورزش، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. ۳. استادیار، گروه مدیریت، دانشکده مدیریت، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
(تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۵/۱۷، تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۱۰/۲۵)

چکیده

در دنیای امروز، ورزش در ابعاد قهرمانی و حرفه‌ای به اخلاقیات جدید نیاز دارد، تا براساس آن زمینه‌سنجش و ارزیابی رفتارهای ورزشی فراهم آید. این پژوهش تدوین توسعه ارزش‌های اخلاقی را با دلالت‌هایی بر سازه‌گرایی و عقلانیت ارتباطی الگوسازی کرد. پس از تأیید روایی محتوایی و ساختاری، پایایی ابزار جمع‌آوری اطلاعات با روش آلفای کرونباخ $\alpha=0/89$ تأیید شد. روش نمونه‌گیری هدفمند قضاوتی بود که با استفاده از جدول مورگان ۱۵۰نخبه و صاحب‌نظر در حوزه اخلاق و ورزش قهرمانی به‌دست آمد. الگوی مفهومی پژوهش با استفاده از روش الگوسازی معادلات ساختاری با رویکرد کمترین مربعات جزئی و نرم‌افزار Smart PLS بررسی شد. الگوی توسعه ارزش‌های اخلاقی طبق تئوری کنش ارتباطی هابرماس در قالب سه عامل اصلی: ارزش‌های اخلاق گفتمانی، ارزش‌های اخلاق نتیجه‌گرا و ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرا و ۳۵ معیار مرتبط تدوین شده است. ضرایب بتای استانداردشده رگرسیون PLS نقش واسط قوی و کامل اخلاق نتیجه‌گرایی در رابطه بین اخلاق گفتمانی و اخلاق فضیلت‌گرایی را نشان داد. مقادیر p برای متوسط ضریب مسیر و متوسط ضریب تعیین، کمتر از ۰/۰۵ و متوسط عامل تورم واریانس، کمتر از ۵ است که نشان‌دهنده برازش مطلوب الگوی تدوین‌شده است. از این رو توسعه ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرایی از برابند حوزه‌های فرهنگی اقتصادی است و تحت تأثیر اخلاق گفتمانی و نقش واسط اخلاق نتیجه‌گرایی حاصل می‌شود.

واژه‌های کلیدی

ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرا، ارزش‌های اخلاق گفتمانی، ارزش‌های اخلاق نتیجه‌گرا، کنش ارتباطی، ورزش قهرمانی.

مقدمه

با گزینش شیوه کنش و عقلانیت ارتباطی و فرهنگی بر ارزش‌های اخلاقی تأکید می‌شود (۳).

هابرماس (۱۹۵۸) ورزش را نشأت‌گرفته از تعصبات اخلاقی انسان تصور کرده و ماندگاری آن را به سبب ایده‌آل‌های اخلاقی می‌پندارد (۴). اما آنچه مسلم است، در بسط و توسعه چارچوب نظری این پژوهش «نظریه کنش ارتباطی» وی مورد توجه قرار گرفته است؛ کنشی تفاهم‌آمیز که کنشگران در بند موفقیت و منافع شخصی خود نبوده‌اند (۵) و هیچ‌کدام از طرفین نمی‌توانند آن را به یکدیگر تحمیل کنند (۶). به‌زعم وی، کنش‌های اجتماعی باید با توافق و ایده‌آل‌های اخلاقی انجام گیرد (۷). از این‌رو او در پی تدوین نظامی یا دستیابی به جنبش اجتماعی نوینی است که در آن تصمیمات از طریق استدلال و تفاهم اتخاذ شود (۸). در نظریه کنش ارتباطی، هابرماس با تفکیک جامعه به دو بخش، سیستم و زیست‌جهان، مدعی است که سیستم ورزش قهرمانی (دولت و اندیشه فن‌سالارانه حوزه اقتصادی) جایگاه گسترش و تقویت عقلانیت‌ها و کنش‌های ابزاری و راهبردی است، در حالی که زیست‌جهان ورزش قهرمانی از حوزه فرهنگی (پوشش رسانه‌ای ورزش قهرمانی) با گسترش و تقویت عقلانیت و کنش ارتباطی، پیوند پیدا می‌کند (۷). با توجه به نظر هابرماس، سیستم جدای از زیست‌جهان است، اقتصاد و نتیجه‌گرایی در ورزش قهرمانی به‌عنوان اجزای اصلی سیستم طبقه‌بندی می‌شود و قدرت، شهرت و پول عناصر اساسی نظام ورزش قهرمانی را تشکیل می‌دهند (۴). در جوامع صنعتی جدید، کنش معقول و ابزاری حوزه کنش تفاهمی و ارتباطی را در خود یکپارچه کرده و این فرایند حاصل وضعیت فعلی سلطه سیستم بر زیست‌جهان و از دست رفتن معنا، تزلزل هویت جمعی، بی‌هنجاری، بیگانگی

اشاعه ارزش‌های اخلاق اسلامی - ورزشی در دنیای امروز، امری ضروری است. ورزش در ابعاد قهرمانی به اخلاقیات جدید نیز نیاز دارد، تا براساس آن زمینه سنجش و ارزیابی رفتارهای ورزشی فراهم آید. متعهد بودن به اصول ورزشکاری، یا به عبارتی پهلوانی و دلاوری، در تربیت بدنی و ورزش جهان، موضوعی پذیرفته‌شده است (۱). براساس نظریه رشد اخلاقی کلبگ اشخاص‌های اخلاقی در ورزش قهرمانی را می‌توان با توجه به رشد ارزش‌های اخلاقی به سه مرحله تقسیم کرد: ۱. رفتار منصفانه؛ ۲. رفتار جوانمردانه و ۳. رفتار پهلوانی^۲ (۲). در ورزش‌های قهرمانی، با تأکید بر برنده شدن و کسب رکورد، نقش محوری پول، تجارت و بازاریابی و ناهنجاری‌های رفتاری مانند تقلب، قانون‌شکنی... در بین ورزشکاران به دور شدن از جنبه‌های واقعی ورزش دامن می‌زند و به تنزل ارزش‌های اخلاقی در ورزش منجر می‌شود (۱). این تحقیق با محوریت دیدگاه مکتب فرانکفورت از ارزش‌های اخلاقی که بینشی فلسفی است، بیشتر در چارچوب نظریه اخلاق فضیلت‌گرایانه، صورت‌بندی می‌شود.

نظریات ارزش‌های اخلاقی در مکتب فرانکفورت را می‌توان در مقوله‌های نتیجه‌گرایانه، وظیفه‌گرایانه، فضیلت‌گرایانه و اخلاق گفتمانی دسته‌بندی کرد. بهترین عامل تمایز این نظریه‌های چهارگانه این است که از نظر فضیلت‌گرایی، معیار اخلاقی بودن افعال، این است که برخاسته از فضایل درونی فاعل باشد، اما در نتیجه‌گرایی، سود بیشتر را ملاک قرار می‌دهد و تأکید بر نحوه بودن است تا عمل صرف (سودگرایی) و در وظیفه‌گرایی اطاعت از قانون به انگیزه اطاعت از آن (وظیفه‌گرایی)، و در اخلاق گفتمانی

3. fair play

4. pahlavani

1. kohlberg

2. sportsman ship

بدین‌منظور تحقیقات بسیار زیادی در خصوص روش‌های توسعه ارزش‌های اخلاقی در محیط‌های ورزشی و مسابقات قهرمانی و... انجام گرفته است. ورزش قهرمانی، رقابت‌های سطح ملی است (سطح میانی) (۱۰، ۱۱) و از ارکان مهم توسعه ورزش در کشور است و در هر کشور پیش‌زمینه کسب موفقیت در رقابت‌های جهانی و المپیک است و از طرفی هم تقویت‌کننده وجهه و اعتبار آن کشور در سطح جهانی می‌شود. از این‌رو تبیین جایگاه واقعی ورزش قهرمانی در نظام آموزشی، ملی و بین‌المللی به چشم می‌خورد و از مهم‌ترین بازوهای تعمیم و گسترش ورزش تربیتی و حرفه‌ای است. در این پژوهش با توجه به حساسیت و اهمیت ورزش تربیتی و حرفه‌ای در توسعه ارزش‌های اخلاقی فضیلت‌گرا در ورزش قهرمانی، سطح سنجش ورزش قهرمانی ایران در نظام‌های تربیتی، ملی و بین‌المللی بررسی شده است.

پیشینه ورزش قهرمانی کشور همواره با خصایل پهلوانی و مسئولیت‌پذیری همراه و همزاد بوده است. بررسی ادبیات غنی ایرانی و اسلامی نشان می‌دهد که تربیت تن و روان در ایران باستان با مسئولیت اخلاقی و همراه با فضایل اخلاقی بوده است. صیانت و پاسداری از نوامیس و ارزش‌های ملی و قومی در برابر بیگانگان، بدنی نیرومند و قوی را ایجاد می‌کرد و این مسئله بدون درک مسئولیت اخلاقی در قبال دفاع از اعتقادات و اصول اخلاقی عملی نبود. ایرانیان باستان ضعف و زبونی را مذموم می‌شمردند. قدرت و توانمندی بی‌بهره از خصایل معنوی و ارزش‌های اخلاقی را نکوهش می‌کردند. شاهنامه فردوسی مجموعه‌ای غنی از عیارپیشگی و جوانمردی و پهلوان‌منشی دلیرمردان ایرانی است، ولی توسعه رشته‌های متنوع ورزش، به‌ویژه ورود رشته‌های ورزشی از کشورهای دیگر با فرهنگ‌های خاص خود، برخی با ارزش‌های فرهنگی ما سازگار نبوده و موجب بروز ناهنجاری‌های اخلاقی در ورزش قهرمانی شده است

و شیء‌گونگی جامعه قلمداد می‌کند (۹). هابرماس با تأثیرپذیری از اندیشمندان مختلف بر آن است که تنها عقل ابزاری بر جامعه مدرن مسلط شده است، اما براساس کنش ارتباطی هابرماس، عقلانیت، در خود زبان ماست و دربردارنده نوعی نظام اجتماعی فراگیر و دموکراتیک است که هدفش رسیدن به توافق است، نه اعمال سلطه و قدرت (۶).

در شکل ایده‌آل نظام ارزش‌های اخلاقی در ورزش، قاعده‌مند بودن اخلاق گفتمانی در چارچوب عقلانیت ارتباطی، به شکل‌گیری ارزش‌های اخلاقی فضیلت‌گرا و اصول جهان‌شمول در ورزش منجر می‌شود. بر همین اساس، از دو منظر به تشریح معیارهای اصیل اخلاقی فضیلت‌گرا می‌پردازد.

۱. در سطح فردی رشد و شکوفایی خرد مبتنی بر ارتباط متقابل هنجاری (عقل ارتباطی) براساس نظریه رشد اخلاقی کلبِرگ می‌تواند به رشد ارزش‌های اخلاقی در بعد شناختی-فردی ورزش قهرمانی شامل رفتار منصفانه، رفتار جوانمردانه و رفتار پهلوانی منجر شود.

۲. در سطح اجتماعی و حرفه‌ای دستیابی به تفاهم مبتنی بر کنش‌های اخلاقی در ابعاد رابطه‌ای-تعاملی و ساختاری.

بنابراین تأکید هابرماس بر عقلانیت ارتباطی، زیست‌جهان و اخلاق گفت‌وگویی در نظریه کنش ارتباطی در جهت توسعه ارزش‌های اخلاقی است.

نویسنده، با در نظر گرفتن ارزیابی اندیشه کنش ارتباطی و زیست‌جهان هابرماس، توسعه ارزش‌های اخلاقی در ورزش قهرمانی را در انواع نظام‌های اخلاقی فضیلت‌گرایی، نتیجه‌گرایی و گفتمانی در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی طبقه‌بندی و بررسی می‌کند و با بهره‌گیری از رویکرد تحلیلی بر آن است تا اهداف اخلاقی گفتمانی حوزه فرهنگ هابرماس را آشکار سازد.

متقابل، احترام به راستی و درستی و شأن و منزلت افراد باشد (۱۵). مجمع بین‌المللی مبارزه با دوپینگ^۱ (۲۰۰۳)، بیان کرده است که ورزش می‌بایست در حفظ ارتقای سلامت، در وجدانیات، آموزش فرهنگ و فعالیت بدنی و در ارتقای درک بین‌المللی و صلح نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد (۱۶). مؤسسه ضد دوپینگ آمریکا^۲ (۲۰۱۱) ارزش‌هایی مانند بازی جوانمردانه، صداقت، سلامت، تعالی، تعهد و عدالت را نام برده است. در همین زمینه، طی مطالعه‌ای که مؤسسه ضد دوپینگ آمریکا روی ۴۴۴۳ نفر از افراد ۱۸ تا ۶۴ ساله در این کشور انجام داده است، مهم‌ترین ارزش‌هایی را که از طریق ورزش تقویت می‌شوند، به ترتیب شامل صداقت، بازی جوانمردانه، احترام به دیگران، به کار بستن بیشترین تلاش، کار تیمی، سرگرمی، سخت‌کوشی، نظم و انضباط فردی، عزت نفس، دوستی بین افراد با زمینه‌های اعتقادی و نژادی مختلف، مهربانی، تشویق برای انجام کارهای جدید، وحدت، رقابت و در آخر پیروزی ذکر کرده است (۱۷). جنبش المپیک بر پایه تعهد افراد به ارزش‌های اخلاقی انسان پایه‌گذاری شده است و تأثیرات زیادی بر ورزشکاران، خانواده آنها و جامعه که در آن زندگی می‌کنند، دارد (۱۸، ۱۹). به‌طور کلی، کمیته بین‌المللی المپیک سه ارزش تعالی، دوستی و احترام را قصد دارد از طریق این رویداد بزرگ ورزشی و همچنین از طریق سازمان‌ها و نهادهای وابسته به خود ترویج دهد. از سوی دیگر، ارزش‌هایی مانند اشتیاق، قاطعیت و برابری را نیز از اهداف بازی‌های پارالمپیک معرفی کرده است. در همین زمینه مطالعات پرز و رابیو^۳ (۲۰۱۴)، نیز بر اهمیت این ارزش‌ها از دیدگاه ورزشکاران المپیک کشور برزیل تأکید دارد (پرز، ۲۰۱۴). در تحقیقات مشابه مجسکین و همکاران^۴ (۲۰۱۱)، پری^۵ (۲۰۰۶) و گسمن^۶ (۲۰۱۰)، مک

(۱۲). با توجه به این بررسی، دوره معاصر به دلیل حاکمیت دیدگاه‌های مادی (از جمله نتیجه‌گرایی صرف، عقد قراردادهای کلان با ورزشکاران، رقابت باشگاه‌ها در جذب بازیکنان شاخص از نظر فنی بدون توجه به قابلیت‌های اخلاقی آنها، بهره‌برداری از ورزش به عنوان یک صنعت و تبلیغات تجاری) و دور شدن بازیکنان شاخص و قهرمانان از اخلاق و معنویت و تسخیر روح ورزش با ارزش‌های کاذب به تباهی ورزشکاران و نسل‌های آتی در اثر استفاده از مواد نیروزا منجر شده است (۱۳). موارد متعددی مانند پرخاشگری‌ها و بی‌اخلاقی‌ها در ورزشکاران و تماشاگران ملاحظه می‌شود که انتظار می‌رفت بعد از انقلاب فرهنگی و ایجاد تحول در عرصه‌های مختلف و بهره‌گیری از تعالیم اسلامی، قهرمانان ورزشی به‌عنوان الگوی رفتاری داخلی و مروج فرهنگ ارزشی ورزش در عرصه بین‌المللی باشند که البته این مسئله با چالش‌هایی روبه‌روست و در سه بعد کلی قابل بررسی است: ۱. ناهنجاری‌های اخلاقی که ریشه در تربیت خانوادگی دارد؛ ۲. مشکلات اخلاقی که ریشه در عوامل محیطی داخلی تعامل رفتاری بین افراد دارد (رابطه بین بازیکنان، مربی، سرپرست و رفتار مدیران عالی فدراسیون ...); ۳. ناهنجاری‌هایی که ریشه در عوامل محیطی خارجی (هواداران، تماشاگران، حساسیت بازی، رسانه‌ها و مسائل مالی و تجاری) دارد (۱۴).

اما در خصوص توسعه ارزش‌های اخلاقی، فهرست تحقیقات روشن، منسجم و جهان‌شمولی را نمی‌توان در نظر گرفت. یونسکو در سال ۱۹۷۸ و طی منشور بین‌المللی تربیت بدنی و ورزش دامنه گسترده‌ای از ارزش‌های اخلاقی ورزش را بیان کرده است. در این بیانیه آمده است تربیت بدنی و ورزش باید به دنبال توسعه ارتباطات بین افراد با تمایلات، آرزوها، ملیت و عقاید مختلف باشد. درک احترام

4. Majauskiene, sukys, Lisinskiene

5. Parry

6. Gessman

1. World Anti-Doping Agency

2. U.S. Anti-Doping Agency

3. Peres & Rabiot

اولین گام ارزشمند در جهت توسعه و پیشرفت در جهت اخلاقی شدن تأیید کردند. در تحقیقات بخش دانشجویی، حمیدی و همکاران (۱۳۹۰)، نیز به موضوع گسترش ارزش‌های اخلاقی در ورزش دانشجویی اشاره کردند (۳۲). در تحقیقی از خسروی و باقری (۱۳۸۷) درونی شدن ارزش‌های اخلاقی از طریق برنامه درسی انجام داده شد. اما در راستای چگونگی توسعه و اشاعه این ارزش‌ها مطالعه‌ای انجام نگرفته است. پورسلطانی (۱۳۸۹) در بین اعضای هیأت علمی تربیت بدنی و علوم ورزشی کشور، نظامنامه اخلاقی را طراحی کرده است. صفاخش (۱۳۸۶) برای توسعه فرهنگ ورزش کشور منحصراً مؤلفه‌های مانند اخلاق ورزشی، قانونمندی، روحیه کار جمعی و تیمی، شایسته‌سالاری و حرفه‌ای‌گرایی، رقابت‌جویی و فلسفه ورزش را پیشنهاد کرده است. طالبیان‌نیا و همکاران (۱۳۸۷) توسعه رفتار اخلاقی ورزش قهرمانی کشور را در بین اعضای تیم ملی بزرگسالان، مربیان تیم‌های ملی، رؤسای فدراسیون‌ها و مدرسان دانشگاه نشان دادند (۱۴). همچنین در خصوص شناسایی و اولویت‌بندی معیارهای اخلاقی، حلبیان (۱۳۹۱) ورزش حرفه‌ای ایران را در معیارهای تربیتی، روان‌شناختی، قانونی، اقتصادی و فرهنگی-اجتماعی اخلاق دسته‌بندی کرد. بدین ترتیب با توجه به اهمیت موضوع تدوین و توسعه ارزش‌های اخلاقی در ورزش قهرمانی این تحقیق طبق الگوی تحلیلی توسعه ارزش‌های اخلاقی به‌دست‌آمده از منابع و مبانی نظری اخلاق در مکتب فرانکفورت، سه مقوله (اخلاق فضیلت‌گرا، اخلاق نتیجه‌گرا و اخلاق گفت‌مانی) را در حوزه‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی بررسی می‌کند. تمامی موارد مذکور حاکی از اهمیت و جایگاه ویژه ورزش قهرمانی در توسعه اخلاقی جامعه است. به عبارت دیگر، از مهم‌ترین اهرم‌های

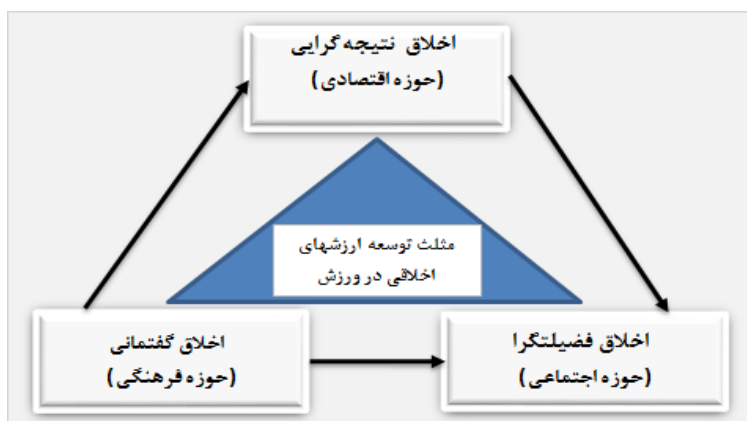
نامی (۲۰۰۶) نیز با اشاره به ارزش‌های ورزشی در المپیک بر توسعه این ارزش‌ها از طریق نظام آموزشی تأکید داشتند (۲۳-۲۰). برانو^۷ (۲۰۱۵)، مهم‌ترین ارزش‌هایی را که از طریق ورزش قابل ترویج و اشاعه است، شامل هماهنگی، احترام و صمیمیت، خلاقیت، کمک و یاری، وحدت، مشارکت، روح شهروندی و دموکراسی، عدالت و صداقت می‌داند (۲۴). البته تحقیقاتی نیز در داخل کشور در مورد ارزش‌های اخلاقی در ورزش و المپیک صورت گرفته است که می‌توان به خبیری و همکاران (۱۳۸۰)، غفوری و همکاران (۱۳۸۸)، صفانیا (۱۳۹۰) و صفری و همکاران (۱۳۹۲) اشاره کرد (۲۸-۲۵). اخلاق، بازی‌های المپیک و مقایسه آن با ورزش در ایران باستان توسط کاشف (۱۳۸۰) انجام گرفت و ارزش‌های پهلوانی در فرهنگ ایرانیان شناسایی شد (۲۹). آقاپور و شکرانی (۱۳۹۳) نقش ورزش و بازی در یادگیری ارزش‌های اسلامی را عاملی به‌منظور افزایش شجاعت و مقاومت در برابر اخلاقیات زشت به‌دست آوردند (۳۰). سال‌های زیادی این تصور که ورزش موجب رشد فیزیکی، احساسی و اجتماعی می‌شود، فراگیر بود، اما اکنون برخی اعتقاد دارند ورزش می‌تواند موجب افزایش رفتارهای ضد اخلاقی و ضد اجتماعی نیز باشد و نوع ارزش‌ها و رفتارهایی (اخلاقی یا غیر اخلاقی) که در ورزش توسعه می‌یابد، به روش‌هایی بستگی دارد که ورزش‌ها و برنامه‌های ورزشی پیاده و به ورزشکاران آموزش داده می‌شوند. همان‌طور که شرکت صرف در ورزش، پیشرفت و سلامت جسمانی را تضمین نمی‌کند، مگر برنامه‌ها آزمون و اثربخشی آنها تأیید شود، رشد اخلاقی و اجتماعی در ورزش نیز باید بر مبنای برنامه‌های اثربخشی پایه‌ریزی شود تا نتایج لازم را در برداشته باشد (۳۱). از این‌رو ندایی و علوی (۱۳۸۷) اخلاق در ورزش با رویکردی منصفانه را به‌عنوان

8. Bruno

7. McNamee

کاربردی در این حوزه، این تحقیق بر آن است که تأثیر اخلاق گفتمانی بر توسعه ارزش‌های اخلاقی فضیلت‌گرا از طریق متغیر میانجی اخلاق نتیجه‌گرایی را بررسی و تحلیل کند. در این پژوهش تلاش شده است تا با تعیین تأثیر اخلاق گفتمانی در حوزه فرهنگی و نقش میانجی اخلاق نتیجه‌گرایی، توسعه ارزش‌های اخلاقی فضیلت‌گرای در ورزش قهرمانی مدل‌یابی شود. چارچوب نظری این پژوهش با الهام از آرا و اندیشه‌های «هابرماس» به‌ویژه نظریه «کنش ارتباطی» وی تدوین و در شکل ۱ ترسیم شده است.

رشد اخلاقی و فرهنگی را می‌توان عرصه ورزش قهرمانی دانست. اگرچه پژوهش‌هایی در زمینه بررسی اخلاق در ورزش صورت پذیرفته، تاکنون پژوهشی در خصوص مدل‌یابی، سنجش و ارزیابی مقوله‌های اخلاقی ورزش قهرمانی متناسب با زمان و مکان و فرهنگ جامعه ایرانی صورت نگرفته است و عمده پژوهش‌ها در مورد اخلاق با توجه به تعریف غرب و متمرکز بر ارزش‌های اخلاق پروتستانی و مبتنی بر تجربه کشورهای آمریکایی و اروپایی است. بدین ترتیب با توجه به روشن نبودن ارائه راه‌حل‌های

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

فدراسیون‌های ورزشی و همچنین مدیران کمیته ملی المپیک و وزارت ورزش و جوانان بود. جامعه آماری گزارش شده از ورزشکاران نخبه رشته‌های (فوتبال، بسکتبال، والیبال، هندبال، کشتی، وزنه‌برداری، دوومیدانی، تکواندو، کاراته، فوتسال، تیروکمان، ووشو و سنگ‌نوردی) و رئیس فدراسیون‌های ورزشی مربوطه و همچنین مدیران کمیته ملی المپیک؛ ۲۵۵ نفر بود که با استفاده از جدول مورگان ۱۵۰ نخبه و صاحب‌نظر در حوزه اخلاق و ورزش قهرمانی به‌دست آمد.

بر این اساس متغیرهای مستخرج از مدل، عبارت‌اند از: نظام اخلاق گفتمانی (جنبه انتقادی، جنبه خلاق، جنبه تعهدی، جنبه متنی-زمینه‌ای، جنبه تضمینی)؛ نظام اخلاق نتیجه‌گرایی (میزان نظارت و ارزیابی، میزان منابع انسانی، میزان منابع مالی، میزان منابع حمایتی و تشویقی)، نظام اخلاق فضیلت‌گرا (شناختی، رابطه‌ای-تعاملی، ساختاری).

روش‌شناسی

این مطالعه به لحاظ هدف، در قالب تحقیقات کاربردی و به لحاظ شیوه اجرای تحقیق، در زمره تحقیقات پیمایشی-تحلیلی است. روش نمونه‌گیری، هدفمند قضاوتی است. جامعه آماری شامل اعضای هیأت علمی، ورزشکاران نخبه و رئیس و نائب رئیس‌های تمامی

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه تحقیق

متغیر	ویژگی جمعیت‌شناختی	فراوانی	درصد فراوانی	
جنسیت	زن	۲۳	۱۵	
	مرد	۱۲۷	۸۵	
تحصیلات	کارشناسی	۶۵	۴۳	
	کارشناسی ارشد	۵۱	۳۴	
	دکتری	۳۴	۲۳	
تخصص	عضو هیأت علمی (مدرسان حوزه جامعه‌شناسی، فلسفه و علوم ورزشی دانشگاه)	۲۲	۱۵	
	رئیس (نایب‌رئیس) فدراسیون‌ها	۳۰	۲۰	
	ورزشکاران نخبه تیم‌های ملی بزرگسالان در ورزش قهرمانی	۴۱	۲۷	
	مربیان تیم‌های ملی	۲۱	۱۴	
	مدیران کمیته ملی المپیک	۱۴	۹	
	داوران ورزش قهرمانی و حرفه‌ای	۲۲	۱۵	
	سابقه (ورزشی - مدیریتی و اجرایی - علمی)	کمتر از ۵ سال	۲۴	۱۶
		۵-۱۰ سال	۴۲	۲۸
		۱۱-۲۰ سال	۵۵	۳۷
		۲۰ سال به بالا	۲۹	۱۹

ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق‌ساخته است که تکمیل آنها با مراجعه مستقیم پرسشگران صورت گرفت. پرسشنامه ارزش‌های اخلاقی محقق‌ساخته؛ از سه شاخص اصلی نظام اخلاقی فضیلت‌گرایی، نظام اخلاقی گفتمانی، نظام اخلاقی نتیجه‌گرایی و از ۳۵ سؤال تشکیل شد. نظام اخلاقی فضیلت‌گرایی دارای ابعاد شناختی، رابطه‌ای - تعاملی، ساختاری و اخلاق گفتمانی (جنبه انتقادی، جنبه خلاق، جنبه تعهدی، جنبه متنی-زمینه‌ای، جنبه تضمینی) است. شاخص اخلاق نتیجه‌گرایی با متغیرهای میزان نظارت و ارزیابی، میزان منابع انسانی، میزان منابع مالی، میزان منابع حمایتی و تشویقی سنجیده شد. مقیاس پاسخگویی ۵ درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۵ است که نمره بالاتر نشان‌دهنده ارزش‌های اخلاقی بالاتر است.

به‌منظور محاسبه قابلیت پایایی ابزار سنجش، سازگاری درونی با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ به‌وسیله نرم‌افزار SPSS محاسبه شد. مشهورترین ابزار برای آزمون قابلیت اعتماد پرسشنامه، یا همان پایایی، ضریب آلفای کرونباخ است که به‌منظور محاسبه هماهنگی درونی ابزار اندازه‌گیری از جمله پرسشنامه‌هایی که ویژگی‌های مختلفی را می‌سنجند، به‌کار می‌رود (۳۳). این کمیت بین صفر و یک تغییر می‌کند، ضریب پایایی صفر، معرف عدم پایایی و ضریب پایایی یک، معرف پایایی کامل است. مقادیر بالای ۰/۷ برای آلفای کرونباخ مطلوب است (۳۴). همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود با توجه به اینکه برای پژوهش‌های علوم انسانی ضریب آلفای بالاتر از ۰/۷ قابل قبول است، می‌توان پایایی پرسشنامه مذکور را مناسب ارزیابی کرد. پایایی پرسشنامه با آلفای کرونباخ ۰/۸۹ تعیین

شد. از این رو می‌توان گفت که ابزار اندازه‌گیری تحقیق حاضر از پایایی بالا و قابل قبولی برخوردار است.

جدول ۱. ضرایب آلفای کرونباخ

متغیرها	تعداد گویه‌ها	آلفای کرونباخ
ارزش‌های اخلاق گفتمانی	۱۷	۰/۸۹
ارزش‌های اخلاق نتیجه‌گرا	۱۳	۰/۹۴
ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرا	۵	۰/۸۶

کفایت نمونه‌گیری استفاده می‌شود، به طوری که کوچک بودن همبستگی جزئی بین متغیرها را بررسی می‌کند. این شاخص در فاصله بین صفر و یک قرار دارد، اگر مقدار شاخص نزدیک به یک باشد (حداقل ۰/۶)، داده‌های موردنظر برای تحلیل عاملی مناسب‌اند، در غیر این صورت (معمولاً کمتر از ۰/۶) نتایج تحلیل عاملی برای داده‌های موردنظر معتبر نیستند. همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، مقدار شاخص KMO برای همه داده‌ها بیش از ۰/۶ است و این حاکی از این است که داده‌های موردنظر برای تحلیل عاملی مناسب‌اند. همچنین آزمون بارتلت برای تعیین اینکه آیا ماتریس همبستگی بین متغیرها، ماتریس همانی است یا خیر؟ به کار گرفته شد. در این آزمون اگر ماتریس همانی کوچک‌تر از ۵٪ باشد ($\text{sig} < 0/5$)، یعنی ماتریس همبستگی، همانی نبوده و بین متغیرها همبستگی وجود دارد و در نتیجه آزمون بارتلت معنادار است و امکان انجام تحلیل عاملی وجود دارد. همان‌طور که در جدول ۲ ملاحظه می‌شود، آزمون بارتلت معنادار است، و این یعنی داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب‌اند.

به‌منظور تعیین روایی ابزار تحقیق از آنجا که در خصوص موضوع تحقیق پرسشنامه استاندارد وجود ندارد، بنابراین علاوه بر دقت عمل در طراحی سؤالات ساده و واضح، از نظرهای متخصصان و استادان خبره دانشگاهی به‌منظور نهایی کردن سؤالات استفاده شد. به عبارتی اعتبار علمی از روش روایی صوری و محتوایی کسب شد و سپس برای بررسی روایی ساختاری، از نرم‌افزار Spss به‌منظور تحلیل عاملی تأییدی، استفاده شد. با توجه به معیار فورنل و لارکر (۱۹۸۱) بارهای عاملی بزرگ‌تر از ۰/۵ روایی مناسبی دارند (۳۴).

یافته‌ها

کفایت نمونه‌گیری

پیش از انجام تحلیل عاملی ابتدا باید از کافی بودن نمونه‌گیری اطمینان حاصل شود. به‌منظور اطمینان از کفایت داده‌ها، شاخص KMO و آزمون بارتلت استفاده شد تا توانایی ارزیابی تحلیل عاملی برای سنجش متغیر ارزیابی شود. شاخص کیزر، مایر، اوکلین (KMO) برای تعیین

جدول ۲. آزمون بارتلت و شاخص KMO برای بررسی کفایت نمونه‌ها

متغیرها	معیار KMO	آزمون بارتلت	
		تقریب کی مربع	درجه آزادی
ارزش‌های اخلاق گفتمانی	۰/۸۳۸	۱۵۹/۰۱۹	۱۰
ارزش‌های اخلاق نتیجه‌گرا	۰/۸۴۹	۴۳۸/۴۳۰	۴۵
ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرا	۰/۸۷۶	۴۰۱/۶۱۴	۲۸

با توجه به امکان استفاده از تحلیل عاملی برای تعیین روایی ابزار از نرم‌افزار SPSS، به‌منظور تحلیل عامل تأییدی استفاده به‌عمل آمد. جدول ۳ نتایج را نشان می‌دهد.

جدول ۳. میانگین تحلیل عامل تأییدی گویه‌ها

متغیر	سوالات	بار عاملی	t-value
اخلاق گفتمانی	Q1	۰/۶۵	۶/۸۹
	Q2	۰/۵۵	۵/۴۴
	Q3	۰/۵۹	۵/۶۴
	Q4	۰/۵۷	۶/۵۱
	Q5	۰/۶۱	۶/۵۹
	Q6	۰/۷۳	۱۳/۸
	Q7	۰/۸۰	۱۸/۵۳
	Q8	۰/۷۱	۱۰/۷۷
	Q9	۰/۹۵	۶۸/۵۰
	Q10	۰/۵۸	۵/۵۴
	Q11	۰/۵۶	۵/۹۳
	Q12	۰/۵۶	۵/۴۷
	Q13	۰/۷۸	۱۹/۳۲
	Q14	۰/۶۶	۱۲/۶۴
	Q15	۰/۹۱	۶۰/۳۱
	Q16	۰/۸۵	۴۹/۲۱
	Q17	۰/۸۴	۴۵/۰۱
میانگین بار عاملی			۰/۷۰۰
اخلاق نتیجه‌گرا	Q1	۰/۸۴	۳۱/۴۳
	Q2	۰/۸۹	۵۱/۵۰
	Q3	۰/۸۶	۳۶/۳۹
	Q4	۰/۶۶	۱۲/۴۶
	Q5	۰/۵۱	۶/۵۹
	Q6	۰/۶۷	۱۳/۴۷
	Q7	۰/۸۹	۴۶/۲۱
	Q8	۰/۹۱	۶۲/۸۰
	Q9	۰/۵۱	۶/۸۰
	Q10	۰/۸۶	۴۱/۱۱
	Q11	۰/۸۹	۴۷/۰۲
میانگین بار عاملی			۰/۷۶۴
اخلاق فضیلت‌گرا	Q1	۰/۸۴	۳۲/۲۱
	Q2	۰/۸۴	۳۳/۲۳
	Q3	۰/۶۵	۱۰/۸۸
	Q4	۰/۸۲	۲۶/۵۷
	Q5	۰/۵۳	۶/۹۰
	Q6	۰/۸۰	۲۸/۵۷
	Q7	۰/۶۵	۱۱/۳۳
میانگین بار عاملی			۰/۷۳۶

ملاحظه می‌شود، در این تحقیق چنین مقادیری تأیید شده‌اند و این نشان می‌دهد، پرسشنامه پژوهش از روایی مناسبی برخوردار است. پس، این ابزارها هم از نظر محتوایی و هم از نظر ساختاری تأیید شدند. در این پژوهش از الگوی

براساس پیشنهاد فورنل و لارکر (۱۹۸۱)، مقادیر بارهای عاملی برای متغیرهای مشاهده‌شده باید بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد، در این پرسشنامه میانگین بارهای عاملی برای متغیرهای مشاهده‌شده بیشتر از ۰/۵ است. همان‌طورکه

ارزیابی مدل اندازه‌گیری

مدل اندازه‌گیری (مدل بیرونی)

برای سنجش روایی همگرایی و میزان همبستگی، آزمون‌های پایایی مرکب و میانگین واریانس استخراج‌شده به کار رفت. در بررسی کفایت الگوی پیش بین هر متغیر وابسته می‌توان از شاخص Q^2 استفاده کرد. اندازه مثبت این شاخص بیانگر کفایت پیش‌بین مناسب است (۳۶). از طرفی دو شرط لازم برای روایی همگرا و همبستگی یک سازه، پایایی مرکب بیشتر از $0/8$ و میانگین واریانس بزرگ‌تر یا مساوی $0/5$ است (۳۴). بنابراین میانگین واریانس استخراج‌شده، نشان‌دهنده میانگین واریانس به اشتراک گذاشته شده بین هر سازه با شاخص‌های خود است. فورنل و لارکر^۱ (۱۹۸۱) معیار AVE را برای سنجش روایی همگرا معرفی و اظهار کردند که در مورد AVE مقدار بحرانی عدد $0/5$ است؛ بدین معنی که مقدار AVE بالای $0/5$ روایی همگرای قابل قبول را نشان می‌دهد. همان‌طور که در جدول ۴ آمده است، پایایی مرکب سازه‌ها و میانگین واریانس استخراج‌شده، نشان از همبستگی سازه‌ها و روایی همگرایی بالا دارد.

جدول ۴. پایایی مرکب و روایی همگرای و روایی پیش‌بین هریک از متغیرها

متغیر اصلی	پایایی مرکب (CR)	ضریب آلفای کرونباخ (برای سنجش پایایی)	ضریب مربع-Q (برای سنجش روایی پیش بین)	میانگین واریانس- AVE (برای سنجش روایی همگرا)
اخلاق گفتمانی	۰/۸۸۸	۰/۸۳۴	-	۰/۵۴۱
اخلاق نتیجه‌گرا	۰/۹۰۶	۰/۸۸۷	۰/۴۶۷	۰/۶۵۵
اخلاق فضیلت‌گرا	۰/۹۲۰	۰/۸۹۹	۰/۶۱۲	۰/۷۶۳

برآورد در پی‌ال‌اس به صورت ناپارامتری است. بنابراین، شاخص‌های به دست آمده همگی کیفیت برازندگی مدل را نشان می‌دهند. نرم‌افزار آماری WarpPLS سه شاخص را

مفهومی پژوهش با استفاده از روش الگوسازی معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی به وسیله نرم‌افزار Smart PLS به منظور بررسی مدل‌های اندازه‌گیری و ساختاری و آزمون فرضیات استفاده شده است.

برازش مدل

در این پژوهش، از مدل‌یابی معادلات ساختاری و حداقل مربعات جزئی، برای آزمون مدل و فرضیه‌های تحقیق، و از رویه دومرحله‌ای پیشنهادی هالاند^۱ (۱۹۹۹) برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است. با این رویه در گام نخست از برازش مدل اندازه‌گیری (مدل بیرونی) و در گام دوم از برازش مدل ساختاری (مدل درونی) استفاده می‌شود (۳۵). به دلیل حجم نمونه، روش حداقل مربعات جزئی یا الگوسازی معادلات ساختاری مبتنی بر واریانس (PLS) برای آزمون فرضیات و الگوی مفهومی پژوهش انتخاب شد.

ارزیابی مدل ساختاری (مدل درونی)

گام دوم در رویه هالاند، بهره‌گیری از تحلیل مسیر، ضرایب تعیین و شاخص‌های برازندگی مدل است. روش‌های

مقدارهای P برای APC و ARC کمتر از ۰/۰۵ باشد، به عبارت دیگر، در سطح ۰/۰۵ مدل معنادار است؛ ثانیاً، AVIF کمتر از ۵ باشد (کاک، ۲۰۱۲). شاخص‌های برازندگی مدل در جدول ۵ ارائه شده است.

برای برازندگی مدل ارائه می‌دهد که عبارت‌اند از: متوسط ضریب مسیر (APC)، متوسط ضریب تعیین^۱ (ARS) و متوسط عامل تورم واریانس^۳ (AVIF). در این زمینه هنگام ارزیابی برازندگی مدل، معیارهای زیر توصیه شده است: اولاً،

جدول ۵. شاخص‌های برازندگی مدل تحقیق

مقدار P	اندازه شاخص‌ها	شاخص‌های برازندگی
P=۰/۰۰۱	۰/۷۹۲	متوسط ضریب مسیر
P=۰/۰۰۱	۰/۷۰۱	متوسط ضریب تعیین
Good if < ۵	۱/۰۹۰	متوسط عامل تورم واریانس

واسط (ضریب مسیر غیرمستقیم) را به دست آورد (۳۶). رابطه ۲، فرمول ضریب مسیر غیرمستقیم را نشان می‌دهد. رابطه (۱) ضریب مسیر غیرمستقیم

$$k = (1, 2, 3, \dots, p)$$

$$X_{ij} \times Y_{jk} = Z_{ijk} \quad i = (1, 2, \dots, m) \quad j = (1, 2, \dots, n)$$

متغیر X_{ij} میزان تأثیر i آمین متغیر مستقل X را بر Z آمین متغیر واسطه Y نشان می‌دهد. در صورتی که Y_{jk} بیانگر میزان تأثیر Z آمین متغیر واسطه Y بر k آمین متغیر وابسته Z است (۳۷). در پایان متغیر Z_{ijk} میزان تأثیر غیرمستقیم i آمین متغیر مستقل X را بر k آمین متغیر وابسته Z به واسطه j آمین متغیر واسطه Y نشان می‌دهد. بدین ترتیب اثر غیرمستقیم عدم اطمینان محیطی بر نوآوری برابر است با حاصل ضرب اثر مستقیم عدم اطمینان محیطی بر مدیریت دانش در اثر مستقیم مدیریت دانش بر نوآوری سازمانی. نتایج در جدول ۶ مشاهده می‌شود.

برای آزمون فرضیه‌ها از ضرایب مسیر و همچنین آماره t استفاده شد. برای مشخص کردن قدرت رابطه میان دو متغیر از ضرایب مسیر استفاده شد که تحت عنوان ضرایب بتا استاندارد شده رگرسیون OLS تفسیر می‌شود. برای بررسی معنادار بودن روابط نیز از اندازه تی (t -

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، مقادیر p برای متوسط ضریب مسیر و متوسط ضریب تعیین، کمتر از ۰/۰۵ و متوسط عامل تورم واریانس، کمتر از ۵ است که نشان‌دهنده برازش خوب مدل هستند. بنابراین، می‌توان به این نتیجه رسید که مدل تحقیق به خوبی برازش شده، پس تأیید می‌شود. در واقع شاخص‌های موردنظر، کیفیت مدل مفهومی را مطلوب ارزیابی می‌کنند. از این رو، بعد از تأیید مدل می‌توان نتایج تحلیل مسیر را در آزمون فرضیات استفاده کرد و به تفسیر آنها پرداخت (جدول ۵). در جدول ۵ مقادیر ضریب مسیر و معناداری آنها برای هر یک از فرضیه‌ها نشان داده شده است. معناداری ضرایب مسیر به وسیله مقادیر p -value (مقادیر احتمال) بررسی می‌شود؛ اگر مقدار موردنظر از ۰/۰۵ کمتر باشد، مسیر و ضریب مسیر موردنظر معنادار است و فرضیه موردنظر نیز تأیید می‌شود، در غیر این صورت آن ضریب مسیر معنادار نبوده و فرضیه مربوطه نیز رد می‌شود. پس از بررسی فرضیه‌های مسیر مستقیم، اگر مسیرهای دو طرف متغیر واسط معنادار باشند، می‌توان برای مسیرهای غیرمستقیم (متغیرهای واسط) از فرمول زیر، ضریب مسیر متغیر نقش

3 . Average Variance Inflection Factor (AVIF)

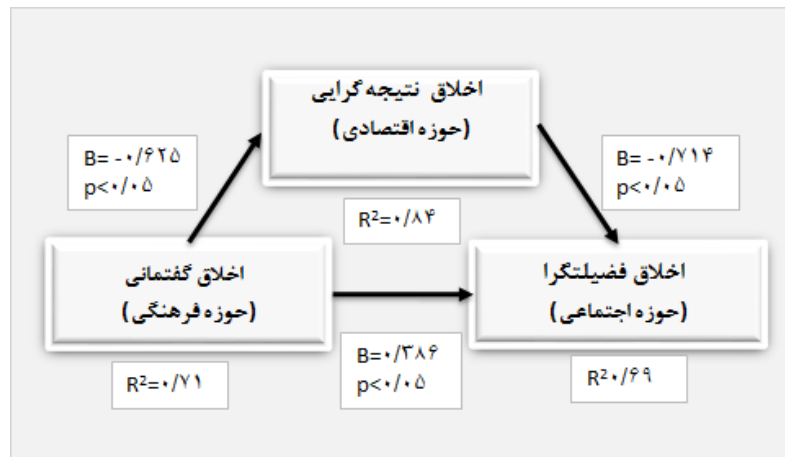
1 . Average Path Coefficient (APC)
2 . Average R-Squared (ARS)

نتیجه‌گرا معنادارند، پس اخلاق نتیجه‌گرا می‌تواند نقش واسط بین اخلاق گفتمانی و اخلاق فضیلت‌گرا باشد. برای به‌دست آوردن ضریب مسیر غیرمستقیم، می‌توان از حاصل‌ضرب ضرایب مسیر مستقیمی که متغیر اخلاق نتیجه‌گرایی در آن قرار دارد، استفاده کرد. بنابراین، ضریب مسیر غیرمستقیم، مساوی $0/446 = 0/714 * 0/625$ می‌شود که فرضیه موردنظر را تأیید می‌کند. به بیانی دیگر، متغیر ارزش‌های اخلاق گفتمانی به‌طور غیرمستقیم و از طریق متغیر میانجی اخلاق نتیجه‌گرایی به میزان $0/44$ بر متغیر ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرایی تأثیر دارد که نشان‌دهنده قوی بودن تأثیر متغیر میانجی اخلاق نتیجه‌گرایی است. در شکل ۲، مدل ساختاری همراه با تعداد گویه‌ها، مقادیر ضریب مسیر، معناداری و همچنین ضریب تعیین آنها برای هر یک از متغیرها، و خطوط مدل ساختاری ارائه شده است. مقدار p -value (مقدار احتمال معناداری) با p ، مقدار ضریب مسیر با β و مقدار ضریب تعیین با R مشخص شده‌اند.

(value) استفاده شد که در نرم‌افزار Smart PLS با استفاده از الگوریتم راه‌اندازی خودکار به‌دست می‌آید (۳۸). همان‌گونه که در جدول ۶ دیده می‌شود، فرضیه نخست، یعنی اثر اخلاق گفتمانی بر اخلاق نتیجه‌گرایی، با ضریب مسیر $0/62$ - و مقدار ضریب معناداری (آماره t) برابر $9/83$ (بیشتر از $1/961$) است، معنادار و منفی ارزیابی شد و مورد تأیید قرار گرفت؛ فرضیه دوم، یعنی تأثیر اخلاق گفتمانی بر اخلاق فضیلت‌گرا، با ضریب مسیر $0/38$ و سطح معناداری ($p \leq 0/05$)، معنادار ارزیابی شد و مورد تأیید قرار گرفت و مشخص می‌شود که اخلاق گفتمانی بر اخلاق فضیلت‌گرا تأثیر مثبت و معناداری دارد؛ در مورد فرضیه سوم (تأثیر اخلاق نتیجه‌گرا بر اخلاق فضیلت‌گرا)، ضریب مسیر $0/71$ - و سطح معناداری ($p \leq 0/05$) به‌دست آمد و این فرضیه نیز تأیید شد، به عبارتی مشخص شد اخلاق فضیلت‌گرا بر اخلاق نتیجه‌گرا تأثیر منفی و معناداری دارد. در مورد فرضیه چهارم (نقش واسط اخلاق نتیجه‌گرا در رابطه بین اخلاق گفتمانی و اخلاق فضیلت‌گرا)، می‌توان گفت به دلیل اینکه رابطه‌های دو طرف متغیر اخلاق

جدول ۶. ضریب مسیر فرضیه‌های تحقیق

نتیجه فرضیه	P-معناداری	t	ضریب رگرسیونی (ضریب مسیر β)	فرضیه با مسیر مستقیم
تأیید	$0/000$ ($p \leq 0/05$)	۹/۸۳	-۰/۶۲۵	۱. اخلاق گفتمانی ← اخلاق نتیجه‌گرا
تأیید	$0/000$ ($p \leq 0/05$)	۵/۱۲	۰/۳۸۶	۲. اخلاق گفتمانی ← اخلاق فضیلت‌گرا
تأیید	$0/000$ ($p \leq 0/05$)	۱۴/۱۶	-۰/۷۱۴	۳. اخلاق نتیجه‌گرا ← اخلاق فضیلت‌گرا
نتیجه فرضیه	P-معناداری	ضریب رگرسیونی (ضریب مسیر)	مسیر غیرمستقیم (نقش واسط اخلاق نتیجه‌گرا)	
تأیید (چون هر دو مسیر مستقیم معنادار شدند، بنابراین نقش واسط اخلاق نتیجه‌گرا تأیید می‌شود.)	$P=0/0003$	-۰/۷۱۴=۰/۴۴۶ -۰/۶۲۵*	۴- اخلاق گفتمانی ← اخلاق فضیلت‌گرا	

شکل ۲. نتیجه نهایی مدل تحقیق

بحث

نتایج پژوهش نشان می‌دهد اخلاق گفتگمانی بر اخلاق فضیلت‌گرایی در ورزش قهرمانی به صورت مثبت و معناداری تأثیرگذار است. اخلاق گفتگمانی با تأکید بر ارزش‌های اخلاقی که از پدیده‌های پویای عقلانیت ارتباطی محقق می‌شود، می‌تواند بر اخلاق معطوف به فضایل راستین و حقیقی حوزه اجتماعی ورزش قهرمانی تأثیر مثبت داشته باشد. هابرماس برای نشان دادن فرایند تحول عقلانی شدن بین‌الذهانی ارتباطی از مقوله زیست‌جهان استفاده می‌کند. زیست‌جهان در واقع زیرلایه‌ای است که کنش ارتباطی بین‌الذهانی در آن جایگیر شده و افقی است. این کنش در زمینه اخلاق فضیلت‌گرایی در مسیر آن حرکت می‌کند. منظور اخلاق فضیلت‌گرایی که بر سر مسیرهای فرایند گفت‌وگویی است، این است که فضایل راستین و حقیقی حوزه اجتماعی سازمان‌های ورزشی مورد تفاهم و توافق واقع می‌شود، همگی از حیث شکلی و محتوایی، در سطح زبانی و گفت‌وگویی تحقق می‌یابد. اخلاق گفتگمانی ایجاد فرصت‌های برابر و بدون مرز در زمینه مشارکت تمامی ورزشکاران در دنیا فراهم می‌شود و عدم ملاحظه این خط‌مشی در ورزش به‌عنوان حربه فرهنگی و رسانه‌ای و مانع و سدی در برابر ارزش‌های اخلاقی فضیلت‌گرایی است. با این توصیف از اخلاق فضیلت، می‌توان ادعا کرد که

دستیابی به نظام ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرایی در ورزش قهرمانی، از رهگذر کاوش‌های علمی مبتنی بر حوزه‌های فرهنگی اجتماعی و اقتصادی، فراچنگ می‌آید؛ پرداختن به نظام ارزش‌های اخلاقی پیشینه چندانی ندارد؛ این پژوهش سعی داشت با مطالعه تجربی به بررسی تأثیر اخلاق گفتگمانی بر توسعه ارزش‌های اخلاقی فضیلت‌گرا از طریق متغیر میانجی اخلاق نتیجه‌گرا بپردازد. در جهان مدرنیته کنونی، اخلاق نتیجه‌گرایی از طریق فرایند عقلانیت ابزاری حوزه‌های عمده‌ای از اخلاق گفتگمانی در زیست‌جهان ورزش قهرمانی را تسخیر می‌کند و موجب سلطه سیستم بر زیست‌جهان و از دست رفتن ارزش‌های اخلاقی و افول اخلاق فضیلت‌گرایی می‌شود. رویکرد هابرماس برای خروج از این موقعیت بحرانی نتیجه‌گرایی ورزش قهرمانی، ناظر بر کنترل سیستم و حذف عوارض منفی آن و همچنین تقویت زیست‌جهان ورزش قهرمانی، حوزه عمومی و خصوصی فرهنگی و پوشش رسانه‌ای است. بنابراین تحقق یافتن اخلاق گفتگمانی در ورزش قهرمانی راه‌حلی برای دوری از جامعه تک‌ساحتی ناشی از سلطه سرمایه است که این مهم در ادامه، و با تفسیر نتایج تبیین خواهد شد.

ویژگی‌های مدل ایده‌آل ورزش جان بوکسیل^۱ (۲۰۰۳) در چهار ویژگی اختیاری و گزینشی، قاعده‌مند، مبارزه فیزیکی و جسمانی و رقابتی و برتری‌جویانه بر بعد شناختی- فردی در ورزش قهرمانی انطباق و انعکاس یافته است (۳۹) که براساس نظریه رشد اخلاقی کلبگ^۲ و به زعم خبیری و آقاپور (۱۳۸۷) از طریق قواعد رفتاری و فضایل درونی کنشگر اخلاقی (اخلاق فردی) به توصیف و تقویت رفتار منصفانه، جوانمردانه و رفتار پهلوانانه در ورزش کمک می‌کند (۲، ۴۰). به عبارتی الگوی تدوین‌شده اخلاق فضیلت‌گرایی در قلمرو فردی دربرگیرنده رفتار منصفانه، جوانمردانه و پهلوانانه حاصل فضایل درونی ابعاد اختیاری و گزینشی، مبارزه فیزیکی جسمانی و رقابتی و برتری‌جویی است که فی‌نفسه بر توسعه ارزش‌های اخلاقی فضیلت‌گرا در زمینه قواعد رفتاری دلالت می‌کند.

خطمشی اخلاق فضیلت‌گرا در بعد اخلاق حرفه‌ای به ویژگی قواعد نزاکتی و تأسیسی از جنبه‌های رابطه‌ای- تعاملی و ساختاری اشاره دارد. تقویت این ابعاد با عناصر تشریک مساعی با دیگران، کمک به دیگران در انجام کارها، جلوگیری از ایجاد مشکلات با دیگران، عدم تجاوز به حقوق دیگران، فرصت برابر و حق مشارکت برابر و آزاد، انتخاب هنجارها با آزادی عمل برابر، اطاعت از قوانین و مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمی‌کند؛ توجه به مداومت تغییر مثبت، ارائه تصویر مطلوب از ورزش قهرمانی، کشف نقایص و کمبودها در ورزش قهرمانی و تلاش برای حل آنها، مورد توجه قرار می‌گیرد. از این رو اخلاق فضیلت‌گرایی از طریق ویژگی قواعد نزاکتی و تأسیسی در الگوی تدوین‌شده باید موجبات تقویت رابطه‌ای-تعاملی و ساختاری را فراهم سازد تا در نهایت به شکل‌گیری رفتار منصفانه، جوانمردانه و پهلوانانه در ورزش قهرمانی منجر شود (۴۱).

در ادامه، نتایج نشان‌دهنده لزوم توجه بیشتر بر تأثیر منفی و معناداری اخلاق گفتمانی بر اخلاق نتیجه‌گرایی در ورزش قهرمانی است. در حالی که پیشینه مطالعات گونه‌شناسی اخلاق و ضرورت آن به‌خصوص در ورزش، تاکنون بررسی نشده است. در مقاله حاضر با در نظر گرفتن رابطه اخلاق گفتمانی و اخلاق نتیجه‌گرایی پیش‌بینی می‌شود که اخلاق گفتمانی بر اخلاق نتیجه‌گرایی در ورزش قهرمانی تأثیر منفی داشته باشد. اخلاق گفتمانی با نمود از زیست‌جهان، عقلانیت ارتباطی و گزینش شیوه کنش در حوزه فرهنگی می‌تواند بر نتایج اخلاق نتیجه‌گرایی حوزه اقتصادی ورزش قهرمانی که بر بیشترین فایده و سودگروی تأکید دارد، تأثیر منفی داشته باشد. در جهان ورزش قهرمانی امروز، اخلاق نتیجه‌گرایی می‌تواند از طریق فرایند عقلانیت ابزاری، حوزه‌های عمده‌ای از اخلاق گفتمانی در زیست‌جهان ورزش قهرمانی را تسخیر کند. کنش معقول و ابزاری نتیجه‌گرایی در ورزش قهرمانی، اخلاق گفتمانی و حوزه کنش تفاهمی- ارتباطی را در خود هضم می‌کند و موجب سلطه اخلاق نتیجه‌گرایی بر اخلاق گفتمانی و در نهایت افول ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرایی می‌شود. بدین ترتیب مسلط شدن حوزه زیست‌جهان ورزش قهرمانی بر حوزه سیستم شیء‌گونه، مستلزم تفاهمی ساختن آن سیستم است (۹). با توجه به اینکه در جهان سرمایه‌داری، پول و قدرت اصل سازمان‌بخش سیستم و زیست‌جهان ورزش قهرمانی کنونی است. استعمار اخلاق نتیجه‌گرایی با سیستم ابزاری در ورزش قهرمانی بر زیست‌جهان، بازتولید فرهنگی و نمادین جامعه ورزشی را به خطر می‌اندازد و هدف ورزش را تغییر می‌دهد. از نظر هابرماس حاصل وضعیت فعلی سلطه سیستم بر زیست‌جهان، از دست رفتن معنا و هدف اصلی ورزش، تزلزل هویت جمعی ورزشکاران، بی‌هنجاری، بیگانگی، قدرت-شهرت-پول (شیء‌گونه‌گی) در ورزش

منفعت است. به عبارت دیگر در اخلاق فضیلت نیک‌خواهی ارزشمندتر از نیکوکاری است، اما در نتیجه‌گرایی، سود بیشتر را ملاک قرار می‌دهد و تأکید بر نحوه بودن است تا عمل صرف (سودگروی) (۳). از این رو تأکید بر فضیلت نیک-خواهی برای مقابله با سودگروی است و اخلاق فضیلت‌گرایی حوزه اجتماعی بدین طریق از نحوه بودن حوزه اقتصادی ورزش قهرمانی فراتر رفته است. ذاتی بودن ارزش فضیلت در ابعاد رفتار جوانمردانه و پهلوانی در ورزش قهرمانی نقش الگوهای اخلاقی در هدایت سود کمتر و فعل اخلاقی نتیجه‌گرایی است. در توصیف ارزش‌های اخلاقی به نظر دو جنبه متفاوت به چشم می‌خورد: اخلاق فردی و اخلاق حرفه‌ای. در حوزه اخلاق فردی، ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرایی دربرگیرنده رفتار منصفانه، جوانمردانه و پهلوانانه است که حاصل فضایل درونی ابعاد اختیاری و گزینشی، مبارزه فیزیکی جسمانی و رقابتی و برتری‌جویی هستند. این شاخص‌ها به کاهش ارزش‌های بیرونی ورزش مانند سود، لذت، قدرت، شهرت و ثروت منجر شدند (۳۹). ارزش‌های بیرونی بازتاب سیستم ورزش قهرمانی و اخلاق نتیجه‌گرایی هستند که با جایگزینی از طریق رفتار منصفانه، جوانمردانه و پهلوانانه، ارزش‌های اخلاقی فضیلت‌گرا را نمایان‌تر می‌سازند. در خصوص حوزه اخلاق حرفه‌ای، قواعد نزاکتی و تأسیسی با عناصر تشریک مساعی با دیگران، کمک به دیگران در انجام کارها، جلوگیری از ایجاد مشکلات با دیگران، عدم تجاوز به حقوق دیگران، فرصت برابر و حق مشارکت برابر و آزاد، انتخاب هنجارها با آزادی عمل برابر، اطاعت از قوانین و مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمی‌کند، توجه به مداومت تغییر مثبت، ارائه تصویر مطلوب از ورزش قهرمانی، کشف نقایص و کمبودها در ورزش قهرمانی به توصیف ارزش‌های اخلاقی فضیلت‌گرا می‌پردازند. این قواعد مستقیماً به کاهش میزان نظارت و ارزیابی در مدال‌آوری و کاسب‌کاری افراطی، سیستم

قهرمانی است. از نظر وی گسترش اخلاق گفتمانی و استقلال زیست‌جهان و توسعه حوزه عقلانیت فرهنگی مستلزم رشد توانایی تفاهم و ارتباط است. در این پژوهش قواعد اخلاق گفتمانی تلاش می‌کند تا از طریق جنبه‌های انتقادی، خلاق، تعهد، متنی-زمینه‌ای و تضمینی به صورت ظریفی بر جنبه تقلیل پذیرش نتیجه‌گرایی اخلاق، متمرکز شود و زیست‌جهان ورزشی و عقلانیت ارتباطی را افزایش دهد. به عبارتی برای دستیابی به زیست‌جهان، عقلانیت و کنش ارتباطی بین‌الذهانی بر اثر مثبت و سازنده ابعاد سنجشی، تخیلی، عاطفی، موقعیتی و زیباگرایی تأکید کند. در واقع عقلانی بودن اخلاق گفتمانی پنج بعد یا جنبه را در برمی‌گیرد که عبارت‌اند از: جنبه انتقادی، خلاق، متنی یا زمینه‌ای و در نهایت تضمینی که این جنبه‌ها، ابعاد سنجشی، تخیلی، عاطفی، موقعیتی، و زیباگرایی را تبیین می‌کنند.

در ادامه به بررسی تأثیر منفی و معناداری اخلاق فضیلت‌گرایی بر اخلاق نتیجه‌گرایی می‌پردازیم. با در نظر گرفتن فضایل درونی فاعل و نتایج فعل پیش‌بینی می‌شود که عمل صحیحی که ورزشکار فضیلت‌مند در محیط اجتماعی ورزش قهرمانی انجام می‌دهد، بر نتایج در ورزش قهرمانی تأثیر منفی داشته است، از این رو در فرضیه سوم پژوهش، اخلاق فضیلت نیک‌خواهی می‌تواند موقعیت‌های سود بیشتر در ورزش قهرمانی را کاهش دهد و بازی منصفانه‌ای را به نمایش بگذارد. برعکس، چنانچه اخلاق فضیلت‌گرایی کاهش یابد و رفتاری از خود بروز دهد که سود بیشتر را افزایش دهد و خلاف روح ورزشی باشد، همگان از آن آگاهی یافته و آن را مورد شماتت قرار می‌دهند. در چنین بازی‌هایی تنها مهارت ورزشکاران تعیین‌کننده نتیجه بازی نخواهد بود (۴۲). بر این اساس بازی منصفانه مبنای خوبی برای تربیت اجتماعی- اخلاقی ورزشکار و ترویج ارزش‌های اخلاقی است. از الزامات و خط‌مشی بازی منصفانه، روحیه ورزشکاری و کاهش سود و

استعدادیابی و سیستم مربیگری منابع انسانی، پول‌گرایی و تجارت‌گرایی منابع مالی، و منابع حمایتی و تشویقی اشاره دارد. به تفسیر بیشتر نتیجه اخلاق‌گرایی در ورزش قهرمانی با تکیه بر مدال‌آوری، کاسب‌کاری افراطی، عدم استفاده از استعدادیابی در مناطق محروم و استفاده از طرح‌های زودبازده در انتخاب منابع انسانی (مربی و بازیکن)، وابستگی شدید ورزش قهرمانی به منابع مالی دولت، انحصار و تسلط سرمایه و بودجه‌های بالا و گاهی وجود رانت‌های اقتصادی و ثروت‌اندوزی عده‌ای خاص در بخش مدیریتی ورزش قهرمانی با کاهش ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرا پیوند خورده است (۴۱). با این توصیف می‌توان ادعا کرد که تقویت قواعد نزاکتی و تأسیسی ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرا ورزش قهرمانی با ارزش‌های اخلاق نتیجه‌گرا در بعد حرفه‌ای در تضادند.

در نهایت با بیان معناداری و تأثیر مثبت اخلاق گفتمانی بر اخلاق فضیلت‌گرایی از طریق اخلاق نتیجه‌گرایی، مبحث توسعه ارزش‌های اخلاقی را کامل می‌نماییم. با توجه به یافته‌ها تأثیر غیرمستقیم ارزش‌های اخلاق گفتمانی از طریق اخلاق نتیجه‌گرایی بر توسعه ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرا، بیشتر از اثر مستقیم آن است. از این رو اخلاق نتیجه‌گرایی به‌طور کامل نقش واسط بین اخلاق گفتمانی و اخلاق فضیلت‌گرا را ایفا می‌کند. به بیانی دیگر، متغیر ارزش‌های اخلاق گفتمانی به‌طور غیرمستقیم و از طریق متغیر میانجی اخلاق نتیجه‌گرایی بر متغیر ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرایی تأثیر قوی دارد. این فرضیه در خصوص نقش واسط قوی و کامل اخلاق نتیجه‌گرایی در رابطه بین اخلاق گفتمانی و اخلاق فضیلت‌گرایی است. تأثیر غیرمستقیم ارزش‌های اخلاق گفتمانی از طریق اخلاق نتیجه‌گرایی بر توسعه ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرا، بیانگر این موضوع است که توسعه ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرایی از براینده حوزه‌های فرهنگی اقتصادی است. به بیانی دیگر

دستیابی به تفاهم و اخلاق مبتنی بر فضیلت در ورزش قهرمانی با تأثیر اخلاق گفتمانی و نقش واسط اخلاق نتیجه‌گرایی حاصل می‌شود. در واقع، اگر در پی تبیینی از اندیشه‌های هابرماس برای توسعه ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرا در ورزش قهرمانی باشیم، در آن صورت استدلال و ادعای هابرماس از جهت‌های مختلف قابل تأمل است و برای توسعه ارزش‌های اخلاقی پیامدهایی دارد؛ اول اینکه فرایند توسعه ارزش‌های اخلاقی می‌تواند در دل زیست‌جهان ورزش قهرمانی از حوزه فرهنگی (پوشش رسانه‌ای ورزش قهرمانی)، جامعه ورزش قهرمانی و کنش‌های متقابل ورزشکاران و مسئولان ورزش قهرمانی (شخصیت افراد) دنبال شود، مشروط بر اینکه زیست‌جهان پیش‌فرض‌های مورد تأکید هابرماس مدنظر قرار داده باشد یا زیست‌جهان وفاقی ورزش قهرمانی با هدف اصلی ورزش در راستای سلامتی و الگوهای فرهنگی ورزشی باشد نه زیست‌جهان منحرف یا استعماری ورزش حرفه‌ای (۴). نکته دوم اینکه اگر هدف توسعه ارزش‌های اخلاقی با توجه به اندیشه‌های هابرماس موردنظر است، در دل فرایند سیستم ورزش قهرمانی و به عبارتی اخلاق نتیجه‌گرایی مهیا شود که صدا البته نقش واسط اخلاق نتیجه‌گرایی در حوزه اقتصادی با شرایط مورد توجه هابرماس در حوزه فرهنگی برای زیست‌جهان وفاقی است که این امر در بخش دلالت‌های انواع ارزش‌های اخلاقی بیشتر توضیح و نتیجه‌گیری شد.

به‌طور کلی نتایج این تحقیق، در قالب مدلی جامع، نشان داد که گسترش آگاهی گفتمانی در خصوص ورزش قهرمانی می‌تواند موجب توسعه ارزش‌های اخلاق فضیلت‌گرایی شود و نوعی کنش ارتباطی و حرکت‌های جمعی ورزشی را که اخلاق را معنادار و به تعبیر خود هابرماس معتبر می‌سازد، افزایش دهد. الگوی ارائه‌شده به دلیل آنکه با گسترش و تقویت عقلانیت و کنش ارتباطی، پیوند پیدا می‌کند، بر تدوین حوزه فرهنگی تأکید می‌کند،

قهرمانی با سیاست‌های کلان و در مقام دوم هماهنگی سازمان‌های ذی‌ربط یکدیگر بسیار مهم و بنیادی است.

حائز اهمیت است و از این نظر می‌توان آن را نوعی الگوی بومی شده نیز تلقی کرد. در نهایت پیشنهاد می‌شود تا قاعده حاکمیت اخلاق گفتمانی در ورزش قهرمانی ساری و جاری شود. از این رو هماهنگی و تطبیق اجرایی این مدل در ورزش

منابع و مأخذ

1. Naderian Jahromi M. Fighting in sports. First Eediton. Tehran: Nisima publication; 2011:10-36. (In Persian)
2. De San Say J, Rosenberg D. Ethics in Sport Management. Translation Seyyed Mohammad Hossein Razavi and Mohsen Bolourian. Tehran: Physical Education Organization Publications. 2005.
3. Hassanpour J, Dehgar M. Ethicalism from the point of view of critical theory. Quarterly journal of political and international research of Islamic Azad University Shahreza Branch. 2009; 2: 107-138. (In Persian)
4. Habermas J. Justification and Applicaton: remarks on Discourse ethics. Translation Ciaran Cronin. MA: The MIT Press. 1993.
5. Ritzer G. Theory of Sociology in Contemporary. Translation Mohsen Solati. Tehran: Scientific Publications. 1995.
6. Kriyab Y. Classical Social Theory: An Introduction to Marx, Weber, Durkheim, Simmel. Translation Shahnaz Messipurist. Tehran: Publishing Awareness. 2012.
7. Habermas J. Communicative Theory of Action, Perfectionism. Tehran: the newspaper Iran. Publishing House. 2005.
8. Stones R. Major thinkers of sociology. Translation Mehrdad Mirdamadi. Tehran: Center publication. 2000.
9. Bashirieh H. The History of Political Thoughts in the Twentieth Century; Marxist Ideas. First Eediton. Tehran: Ney publication. 1997: 222-223. (In Persian)
10. Farmer P, Arnaudon S. Australian sport policy .National sport policies: An international handbook. Westport: Greenwood Press. 1996:1-22.
11. Ehsani M, Amiri M, Gharakhani H. Designing and compiling a comprehensive system of professional sports in the country. Physical Education Research Institute. 2014. (In Persian)
12. Farhadi Y. Ethics and Sport. The First Congress of Sports Psychology, National Olympic Committee of the Islamic Republic of Iran. 1998. (In Persian)
13. Beller J, Stoll S. A praxeological assessment of the need for reform in United states inter collegiate sport through moral education. Unpublished manuscript. 1995.
14. Talebian-Nia H, Mozaffari A, Mortazaei B. A Study of the Status of Development of Ethical Behavior in the Championship Sports of the Country and Presentation of the Strategy. Journal of Motion. 2008; 4(37):39-60. (In Persian)

15. Murray TH. Preserving Sporting Values and Ethics: The relationship between anti-doping and sport values and ethics United national educational, scientific and cultural organization. 2010.
16. World Anti-Doping Agency. World Anti-Doping Code. Montreal: World Anti-Doping Agency. 2003.
17. U.S. Anti-Doping Agency. What Sport Means in America: A Study of Sport's Role in Society. Discovery education. 2011.
18. La Taille Yd. Moral e ética: dimensões intelectuais e afetivas. Porto Alegre: Artmed. Poirier, J., Valladon, S. C., & Raybaut, P. Histórias de vida. Teoria e prática. Oeiras: Celta. 1999.
19. Binder DL. Teaching Olympism in schools: Olympic Education as a focus on values education: university lectures on the Olympics. Paper presented at the Internacional Chair in Olympism (IOC-UAB) Barcelona. 2005.
20. Majauskiene D, sukys S, Lisinskiene A. Spread of knowledge on Olympism in school applying the integrated program of Olympic education. SPORTAS. 2011; 80:42-48.
21. Parry J. Sport and Olympism: Universals and Multiculturalism. Journal of the Philosophy of Sport. 2006; 33:188-204.
22. Gessman R. Olympic education, fair play and their practice in schools. The Official Publication of the European Fair Play Movement Academic Supplement. 2010; 8(2):23-29.
23. McNamee M. Olympism, eurocentricity, and transcultural virtues. Journal of the Philosophy of Sport. 2006; 33: 174-187.
24. Bruno AR. Ethics in Sport - Guidelines for Teacher. Luso-Illyrian Institute for Human Development (ILIDH). 2015.
25. Khabiri M, Rahmaninia F, Pouria A. The Survey of Physical Education Experts Familiarity with the Historical and Social Aspects of the Olympic Games. Olympics Quarterly. 2001; 19: 3-14. (In Persian)
26. Ghafouri F, Mirzai B, Honary H, Hanover A. The Impact of Olympic Education on Student Attitudes across Universities. The Quarterly Olympics Sixteenth. 2008; 41: 71-77. (In Persian)
27. Safana M. The Effect of Teaching Principles and Philosophy of Physical Education on Students Philosophical Subjectivity. Quarterly Journal of Educational Neutrality. 2011; 7(21): 44-55.
28. Safari HR, Sajjadi SN, Hadavi F, Allah A. Formation of Olympic Model in Iran. Ph.D. University of Kharazmi Tehran: Physical Education Faculty. 2013. (In Persian)
29. Kashif M. Ethics, Olympic Games, and Comparisons with Exercise in Ancient Iran. Quarterly Journal of Olympics. 2001; 3(4): 3-7. (In Persian)
30. Shokrani E, Aghapour SM. Analysis and analysis of the content of the sports programs of the Islamic Republic of Iran. Contemporary Research in the Management of Sport. 2014; 4(8): 81-92. (In Persian)
31. Hassandra M, Bekiari A, Sakellariou K. Physical education teacher's verbal aggression and student's fair play behaviors. Phys. Educ. 2007; 64(2):94-101.

32. Hamidi M, Eli A, Akbari Yazdi H, Hamidi M. Student Sports in the Islamic Republic of Iran: Perspectives and Development Strategies. Sports Management Studies (Physical Education Institute). 2011; 12: 13-26. (In Persian)
33. Sarmad Z, Bazargan A, Hejazi A. Research methods in behavioral science. Tehran: Agah publication. 2008. (In Persian)
34. Fornell C, Larcker D. Structural equation models with unobservable variables and measurement error: algebra and statistics. Journal of Marketing Research. 1981;18(3): 382-388.
35. Hulland J. Use of partial least square (PLS) in strategic management research: a review of four recent studies. Journal of Strategic Management. 1999; 20: 195-204.
36. Amani-Saribagloo J, Sepehrian-Azar F, Mahmoudi H. The Relationship between Teacher's Perceived Organizational Culture of School and their Basic Psychological Needs Satisfaction. Anadolu Journal of Educational Sciences International. 2014; 4(2): 41-62. (In Persian)
37. Haenlein M, Kaplan AM. A beginner's guide to partial least squares analysis, Understanding Statistics. 2004; 3(4): 283-297.
38. Azar A, Gholamzadeh R, Ghanavati M. Structural Route Modeling in the Management. Application of Smart PLS Software. Tehran: Ghazan Danesh Publication. 2012. (In Persian)
39. Boxill J. The Ethics of Competition, Jon Boxill "Sport Ethics", Publisher: Black well, First Edition. 2003.
40. Talebian Nia H, et al. A Study of the Status of Development of Ethical Behavior in the National Championship Sport and the Presentation of the Strategy. Journal of Motion. . 1387; 37: 171-191.
41. Amiri Moghaddam M, Ghadimi B, Alipor-darvishi Z. A Model for the Institutionalization of Moral Values in Iran's Championship. Ph.D. Thesis. Department of Sociology of Sport, Faculty of Humanities and Social Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. 2018.
42. Butcher R, Schneider AJ. Fair play as respect for the game. In: Morgan WJ, Meier KV, Schneider AJ, editors. Ethics in sport. Champaign(IL): Human Kinetics. 2001: 21-48.

Providing a Model for the Development of Virtuosity Moral Values in the Iranian Championship Sport Based on Discourse and Consequential Moral Values

Marjan Amiri Moghaddam¹ – Bahram Ghadimi*² – Zahra Alipor Darvishi³

1.PhD Student, Department of Sociology of Sport, Faculty of Humanities and Social Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

2.Associate Professor, Department of Sociology of Sport, Faculty of Humanities and Social Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

3.Assistant Professor, Department of Management, Faculty of Management, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

(Received: 2018/08/08; Accepted: 2019/01/15)

Abstract

In today's world, championship and professional sports require new ethics in order to provide a basis for assessing and evaluating sport behaviors. The present study was designed to develop a model for the development of moral values with implications for constructivism and instrumental rationality. Firstly, content and structural validity were confirmed; then, the reliability of the data collection tool was confirmed by Cronbach's alpha ($\alpha = 0.89$). The sampling method was purposive judgmental obtained by Morgan table for 150 elites in the field of ethics and championship sport. The conceptual model of the study was investigated by structural equation modeling method with partial least squares approach and the Smart PLS software. The model for the development of moral values was formulated according to Habermas's Theory of Communication in the three main factors: discourse moral values, consequential moral values, and virtuosity moral values and 35 relevant criteria. Standardized beta coefficients of PLS regression showed a strong and complete mediating role of the consequential ethics in the relationship between the discourse and virtuosity ethics. The values of P for the mean path coefficient and the mean coefficient of determination were less than 0.05 and the mean factor of inflation variance was less than 5, which indicated the good fit of the developed model. Hence, the development of virtuosity moral values is emerging from the economic-cultural domains and is achieved under the influence of discourse ethics and the mediating role of the consequential ethics.

Keywords

Championship sport, communication action, consequential moral values, discourse moral values, virtuosity moral values.

---

* Corresponding Author: Email:dr.b.ghadimi@gmail.com; Tel:+989121090777